



No va del tot desencaminat qui pensa que una condemna a l'ostracisme significa estar *sol o avorrit com una ostra*. L'ostracisme era, a l'antiga Grècia, el procediment polític, rudimentari però efectiu, que garantia una mica la salubritat de la vida pública: un ciutadà podia ser desterrat si la resta el consideraven indigne i perillós per al bé comú. Algunes versions modernes, més sofisticades i menys amargues, són la moció de censura o la declaració de *persona non grata*. Un poc d'Història: cada any, l'assemblea atenesa decidia a mà alçada si calia aplicar l'ostracisme i, si ho acordaven, dos mesos més tard, en un altre sufragi, ara popular, cada votant escrivia el nom del desterrable sobre un escantell de ceràmica –*ostrakon*, en grec, és a dir, conquilla, closca, petxina,... Ostres! La votació s'organitzava en el *Kerameikos* (el Ceràmic), el barri del gremi de terrissaires, al nord-est de l'acròpolis, on era fàcil trobar-se'n in comptables fragments. Una càrrega que excedia les 6.000 *ostraka* amb el mateix nom condemnava a l'ostracisme l'acusat, que havia d'abandonar Atenes en deu dies i restar a l'exili durant una dècada. És possible, curiosament, que Clístenes, el promotor de la llei de l'ostracisme a Atenes (510 a. C.), acabara tastant la seua pròpia medecina per buscar l'ajuda dels perses contra els espartans. Primer la tastà *Hiparc de Colarges*, i el seguiren cèlebres desterrats com Cimó (461 a.c), Temístocles (471 a.c), Tucídides (442 a.c), Hipèrbol (417 aC) o Xàntip (484 a.c), pare de l'il·lustre *Pèricles*, el nom del qual també fou gravat en les *ostraka*. No és estrany que fa uns mesos se'n parlara ben a prop nostre: *A la lluna de València*.

Més enllà del rigor històric, puc imaginar-me l'escena dels antics ciutadans d'Atenes rondant pel *Kerameikos* amb el cap cot, buscant bocins d'argila cuita i repetint aquesta interjecció que nosaltres usem avui per a demostrar alguna mena d'estupor o desconcert: *Ostraka! Ostraka! Ostraka!* Potser no som tan *moderns*: és exactament el mateix que avui exclamem milers de ciutadans valencians quan, també amb el cap cot, llegim la *premsa* o escrivim *poemes*: *Ostres! Ostres! Ostres!* Això passa cada dia, i no anualment, però cap governant és, ni se sent, condemnat a l'ostracisme. Qui són, doncs, els condemnats? *Ostres! Ostres! Ostres!*

Button

Button

«La petxina», per [Maria del Mar Bonet](#)